a b vel ſi vacabat defenſor ei ſu/
per hoc datus non extitit: ne
quaq̄ʒ id poterit impugnari.
c ¶ Quod ſi epiſcopꝰ ſui etiā
capituli accedente conſenſu
d e menſe ſue: vel ipſi capitulo
f g aliquaʒ duxerit eccleſiā vni/
h endam hoc irritum eſſe de/
cernimus et inane contraria
i quauis conſuetudine nō ob/
ſtante.

De rerū ꝑmutatione.

Clemens quintus in con/
cilio Vienenſi.

Collatio de beneficijs cauſa
ꝑmutatiōis vacātibus facta
alijs q̄ ꝑmutātibꝰ nō tenet.
h.d. Jo.an.ca.I

k N E cōceſſione iuris
l vtentibꝰ preſertim
circa ſpūalia illu/

quiſito alio cuius erat ſine cauſe cognitōe.no.tñ Hoſt.
de exceſ.p̄la.ſicut vnire.ꝙ ep̄us eccleſias vnire nō po/
terat ſine collaudatione vel cōſenſu ambarū eccl'iaꝝ:al
le.c.ti.c.j.⁊ de his que fi.a p̄la.c.j.⁊ i h̄ dicebat eū a pa
pa differre:vt ibi ſcripſi:qđ hic reprobat. a ¶ Va/
cabat. approbat
qđ no. Innocē.⁊
Hoſtien. vt ecc.
bene. vt noſtrū.
in fi.vbi tenēt ec/
cleſiā vacātē vni
ri et donari poſ/
ſe:ſicut dignitas
vacans ſupprimi
poſſet:de conſti.
cum acceſſiſſent:
cōtra ne.ſe.va.c.
j.vbi ſe. va. non
diſſoluitur vnio.
eque igit̄ videre
tur ꝙ tunc fieri
nō poſſet. Solu.illud in epiſcopalibus ſedibus vel ibi
papa principalius nouit ſecunda ratione.ſ.notari poſ/
ſet de ſubita mutatione:et ꝙ ordinationē prius factam
feciſſet contemplatione perſone tunc viuentis nunc de
functe:alias etiam vnionē epiſcopatuū facit mortuo al
tero epiſcopo:vt.xvj.q.j.et tpis. b ¶ Defenſor. Vi
debatur contrariū:quia ſi res eccleſie vacantis ex cau/
ſa dignitati donet̄:oportet defenſorē dari:vt eo.ti. du/
dum.li.vj.eſt ergo hoc de caſibus in quibus minus ꝓ
hibetur vbi maius permittit̄:pōt enim eccleſia vacās
dari ſine defenſore:vt hic:ſed poſſeſſio vel res eccl'ie nō
vt ibi:Et eſt ſi.de elect.nemo deinceps.lib.vj.et quod
no.de conſue.cum dilectus in.iiij.glo.de tranſac.c.vlt.
in glo.penul.dicebat Innoc.de elec. ſignificaſti: vt ibi
ſcripſi ſuper glo.ij.ꝙ epiſcopus et capitulum poterāt
aliquid ſtatuere ſuper beneficio vacante:et electꝰ illud
ſeruare tenebatur:alle.decre.vt noſtrum. quod intelli/
git ibi Hoſtien.ex cauſa et ad tempus.ſed ꝑpetuū pre
iudicium non poſſent inferre dignitati vel rectorie ipa
ſic manente:licet illam poſſent totum tollere:de conſti.
cum acceſſiſſent.vel religioſo loco conferre:de bona.cō/
ſultationibus.et.c.paſtoralis.et ad id quod dicitur qui
poteſt totum poteſt ⁊ partem.de offi.delega. paſtora/
lis in princi.ff.de rei vendi.que de tota. Reſpōdit Ho
ſtien.ꝙ in totum conferri permittitur.vt diuinus cul/
tus augeatur:de conſti.ex parte.et vt pauperes ſuſten
tentur:de preben.expoſuiſti. Permittitur etiam tolli:
quia ſupflua vel oneroſa :argu.lxviij.diſt.corepiſcopi.
diminutio vel detractio denegatur:vt eccleſiaſtica be/
neficia in ſua integritate permaneant:niſi ex cauſa ma
gna:remittit ad decre.dudum.eo.ti.de preben.maiori/
bus.⁊.c.vacante ex his patet ꝙ ſepe.quod minꝰ videt̄
eſt maius i reſpectu quo ius plus illi reſiſtit ex cauſa.
c ¶ Quod ſi epiſcopꝰ. Quod hic dicit̄ probabat̄ olim
per.c.queſti.xvj.q.iiij.et approbat quod no.ibi Johā.
in.§.pre.et quod no.de dona.paſtoralis.⁊ reprobat qđ
no. Inno.in dicto.c.vt noſtrum.vt eccle.bene.vbi tene/
bat ꝙ auctoritate capituli ſui epiſcopus poterat eccle/
ſiam in ſuos vſus conuertere.
b ¶ Menſe ſue. Vt dicebat Jo.in glo.prius alle.epi/
ſcopus non poteſt auctorizare in facto ꝓprio ſicut nec
econmus.x.q.ij.hec vſus in fi.nec tutor.ff.de auc.tu.l.
j.⁊.l.pupillus.nec p̄latus.de inſti.c.fi.et idē de capitu/
lo vt ſtatim ſequit̄:qđ etiā tenebat Guil.i Spe.de his
que fi.a prela.in fi.⁊ facit qđ dixi poſt Inno. de cenſi.
ꝓhibemus.ſup glo.ij.et no.q: ſi nō valet vnio cū alter
ſolus.ſ.ep̄us vel capl'm auctorizat in facto ꝓprio forte
nō valeret cū auctorizaret vterq;:vt ſi cōiter mēſe epi/
ſcopi et capituli per eos vnit̄ eccleſia:facit aūt hec lr̄a
ad id qđ no. Hoſti.in ſumma.đ deci.§.⁊ vtrū.ver.xij.
in fi.vbi tenet ꝙ ⁊ laicꝰ habēs deci mā ꝑ antiquū feu/
dū ab alia eccl'ia
nō pt illā donare
ep̄o ne ip̄e ep̄us
auctorizet in fa/
cto ꝓprio. Puto
tamē ꝙ bene poſ
ſet illā donare ca
pitulo ep̄ali au/
toritate ep̄i:⁊ eſt
rō:q: cuʒ in caſu
illo ſufficiat au/
ctoritas ep̄i ſiue
capitulo:vt i de/
cre.cū ap'lica. de
his que fiunt a p̄
la.nō pōt dici ꝙ
capitulū eo caſu auctorizet in facto ꝓprio:ſed in vnio/
ne vel in datione eccl'ie :ſecꝰ cum ibi cōſenſus capituli
ſit neceſſarius:de his q̄ fiunt a prela.tua.de dona.pa/
ſtoralis. Item facit pro et cōtra.ad id qđ ipſe Hoſtiē.
no.de conſti.cū acceſſiſſent.vbi tenet ꝙ dignitas nō cō
firmata per papam de eccleſia cathedrali tolli poteſt
per ipſius capitulum ex iuſta cauſa et epiſcopo auctori
zante:ſi bona epiſcopi ⁊ capituli ſint diuiſa.ſi vero eſ/
ſent cōmunia nōne auctorizaret in facto ſuo: ſed dicit
tunc recurrendū ad archiepiſcopum vel ad papam de
iurepatro.nullus videtur ꝙ cum iſte nō ſit de caſibus
archiepiſcopo reſeruatis:qui no.de offi.ordi. paſtora/
lis.ꝙ eo caſu ⁊ iſto de quo tex.loquit̄ ad papam ſit ne/
ceſſe recurrendum. e ¶ Ipſi.ſuo ſcilicet.
f ¶ Capitulo.Cū capella curata donatur capitulo đs
habeat eius curā:vide qđ ſcripſi poſt Hoſt.de prebē.
expoſuiſti.ſup glo.iij.et eo.ti.cum nō ignores. in prin.
⁊ no.q: ſingulari p̄bende etiam maiores eccleſie poteſt
vniri eccleſia per ep̄m et capitulū:vt.ꝫ.xxi.rū.capitu
lo vero nō:vt hic.et ratio ſumit̄.xij.q.ij.q̄ manumittit̄.
cū ſuis cōcor.q: capitulum nō auctorizat in facto pro/
prio:cum ſingulari p̄bende capituli vnitur eccleſie.
g ¶ Eccleſiam. Declarari debuiſſet an ſit idem in do/
natione quā facit ep̄s capitulo ſuo de eo qđ ſpectat ad
mēſam ſuā:qđ no. Hoſti.de his q̄ fi.a pre.nouit.⁊ po/
nit caſum de ep̄o abūdante ⁊ capl'o egēte:et dicit ꝙ va
let:inducit qđ.ꝫ.dixi i glo.nō eſt.dicit etiā qđ nō ob.iu
ramētū de nō alienando cū nō ſit ꝓprie alienare qđ in
dñio eccl'ie tenet̄.ff.de lega.ij.vnū ex familia.⁊.l.impe
rator.§.fi.⁊.l.ſe.dicit tñ ꝙ tutiꝰ eſſet ꝙ illud fieret ſupi
oris auctē:inſti.de au.tu.in fi. h ¶ Decernimus. Li/
cet rō huiꝰ iuris ſit antiq̄:forte noluit cōp̄hēdere p̄teri/
ta:et eſt ſi.de poſtul.c.vno.li.vj.ſʒ ꝯ h̄ fac̄ lr̄a ſequens
q̄ ꝯſuetudinē danat:ꝯſuetudo vo notat tp̄s p̄cedēs: ꝗ
videt̄ p̄terita reſpicere. i ¶ Quis.ſ.etiam cuius ꝯtrij
vel initij ñ ſit memoria:dānat̄ ꝗ hec ꝯſuetudo ꝙ đs au/
ctorizet in facto ꝓprio:alibi ꝙ đs ſit iudex appellatio
nis a ſe interiecte.de cōſue.c.ij.lib.vj.
N E cōceſſione. ¶ Se ſūmat ponēs ius nouū
⁊ edſſimū p̄miſſa rōne decidēs caſū dubiū ibi
ſi bñficia.et determiat decretale int̄ cetera.đ
p̄bē.⁊.ꝫ.e.ti.cū vniuerſoꝝ. k ¶ Vtentibꝰ. Per hanc
lr̄am dico decre.hāc locū hr̄e vbi in fraudē expectan/
tiū fieret ꝑmutatio:cū illi nō vtāt̄ ꝯceſſiōe iuri:ſed ius
fraudēt.eo.titu.c.vno.li.vj.de renunci.c.vlti.eo.lib.
l ¶ Illudat̄. Cōcor.Cle.ꝫ.de renū.c.vno.⁊ ibi cōcor.

a b daꝑ. Si bñficia ex cā pmuta/
tionis aliq̃b⁹ reſignata aliis
c d q̃ꝫ ipſis pmutare volētib⁹ cō/
e ferantur: nullius hoc eſſe vo
lumus firmitatis.

De teſtamentis ꝛ vltimis vo luntatibus.

Clemens quintus in conci
lio Vienenſi.

Ordinari⁹ loci rōnez exigit a religioſis etiā exēptis de te/ ſtamētorū executiōib⁹ quas geſſerūt: ꝛ ſi circa id deliq̃rit illos punit. ca. I

f Religioſis etiā exē
ptis deputat⁹ ad
g executionē cuiuſ/
libet vltiē volūta
tis circa ipi⁹ executiōis offi/
h ciū: qđ vtiqꝫ nō pñt niſi a ſu/
periore ſuo petita ſup hoc li/
i k cētia ꝛ obtēta ſuſcipe volen/
l tes preſcidere materiā delin/
quendi. Preſentis conſtitu/
tionis auctoritate ſtatuim⁹:
m ꝙ tales etiam ſi prelationis
fungantur officio: locorum
n o ordinariis debitam redde/

a ¶ Beneficia. Includit etiam hoſpitalia et loca ſimila
q̃ pmutari poſſunt his quibus in beneficium conce/
duntur: que habenꝫ. ꝭ. de reli. do. q: cōtingit. §. vt autē.
illa vero que non cōceduntᷣ in beneficiū nō videtur poſ
ſe cum beneficiis permutari: cum beneficiorum ad inui
cem permutatio fieri debeat.
b ¶ Ex cauſa. Bene ergo licet renunciāri in ac
tu renūciatiōis hoc exp̄mere: ſcꝫ ꝙ renunciat p/
mutatiōis cauſa ꝛ dato ꝙ hoc nō exprimaꝫ ſatis ē
quod conſtet ex cōiecturis vel pri us actis.
c ¶ Volentib⁹. Ergo tractatus pmutatiōis iter
partes precedere poteſt: tamen ip ſa pmutatio ex/
peditur ſuperio/
ris officio: et vide quod ſcripſi. ꝭ. eo. queſitum.
d ¶ Conferanꝫ. Per illos in quorum manibus fiebat
reſignatio: vel per alios collatores. Hoc tñ ſcias quod
epiſcoporū eſt permutare: vel pmutationibus auctori
tem pſtare. ꝛ inferiorū nō. vt no. Hoſti. in ſumma eiuſ/
dem ti. §. q̃s pōt. ver. et nunquid. ꝛ dixi. ꝭ. eo. queſituꝫ.
cū eni conſiliuꝫ Turonen̄. phibebat pmutationē. ꝯtra
id non diſpenſat niſi cui permiſſum eſt: et idem Archi.
eo. ti. c. vno. li. vj. et facit quod no. ꝭ. c. xxi. in prin. ipſi
tñ inferiores quoꝝ eſt ꝯferre vel eligere habēt conſen/
tire vt no. in pdi. decre. vnica. Quid de caplo vacante
ſede epiſcopali: poteritne pmutationi auctoritateꝫ pre/
ſtare: puto ꝙ ſic: cum hoc ſit iuriſditiōis ep̄alis in qua
tunc ſuccedit: de maio. et obe. his que. ꝛ. c. cū olim. e. ti.
c. vno. li. vj. cū cōcor. hec vera niſi bñficia illa vel alteꝝ
illorū ſpectarēt ad collationē ep̄i ſolius ſine caplo: quia
cū in taliū beneficioꝝ collationē nō ſuccedāt: ergo nec
in conſenſu quē neceſſe habet pſtare collator: et ideꝫ ſi
habet eligere vel preſentare: vt ſcripſi ne ſe. vacan. c. ij.
ne vna via cōcedaꝫ quod alia phibeꝫ. de reg. iur. cum
quid li. vj. Si vero vna cum capitulo haberet facere
predicta: cū capitulū tūc poſſit cōferre eligere vel pſen
tare. ne ſe. vacan. c. vno. lib. vj. ergo poterit vt capitulū
conſentire: ꝛ vt ep̄us auctorizare: puto aūt ꝙ h̄ decre/
tum ꝯficiat nedum collationem: ſed etiā omnem electi
onem poſtulationem et preſentationem que fieret de a/
lio ad illud beneficiū ſic renunciatū: hoc enī eſt de mē/
te: et eadem rō eſt: ꝛ decre. de preben. cum in illis. lib.
vj. loquiꝫ in impetrationibus bñficioꝝ que ſunt odio/
ſe. e ¶ Volumus. Hoc iure nouo: quaſi innuat quod
olim in hoc caſu neceſſaria erat gratioſa prouiſio: et ſic
ſaluantur no. eo. ti. cum vniuerſorum. de preben. inter
cetera. ſicut al's in ſimili caſu agitur ad intereſſe. ff. pre
ſcrip. verbis. l. naturalis. in prin. ꝛ in fine.
Religioſis. ¶ Primo ponit motiuum conſti/
tuentis. Secundo conſtitutionē. Tertio penā
ꝛ incipit ꝯſtructū ibi: Volentes: ꝛ quo ad ra
tionē p executorē reddendā determinat quod
no. in Spe. de inſtru. edi. §. nunc vero aliqua. ꝟ. ſed an
ſimplex. quod quaſi ad litterā ponit Arch. lxxxviij. di.
ep̄us tuitionem. f ¶ Deputatis. no. ꝙ nō dicit depu/
tandis: p quod videꝫ velle quod ꝯſtitutio reſpiciat p̄/
terita: quod veꝝ puto de futuris geſtiōib⁹ fiendis etiā
p iā deputatos q̄ꝫuis exēptos: ꝛ facit qđ no. ꝭ. e. cō. de
eta. et q̄li. vt hi q̃ in glo. qđ poſteris de vi. et bone. cle.
c. ij. poſt pn̄. ſꝫ in p̄teritis geſtiōib⁹ factꝫ iā p exemptos
ante hanc conſti
tutionē nō puto
ꝙ hec decreta lo/
cum habeat: ad
quod facit lr̄a ſe
quēs. cōſtat enīꝫ
qđ circa iam ge/
ſta pſcidi nō pōt
materia deliquē/
di. ſi ꝟo exempt⁹
religioſus prius
deputat⁹ iā ante
ꝯſtitutionē par/
tē geſſerat: partē
vero geſſit poſt
ꝯſtitutionē. ſi rō
poſt geſtorū nō
connectiꝫ prius
geſtis: q: ſingulis
annis pcipit cer/
tos redditus q̃s
conuertit in certos pios vſus: de poſtea geſtis rōnem
reddat: ad hoc de elec. ſi eo tempore. lib. vj. ſed ſi ratio
poſt geſtorū ſine prius geſtis inutilis videretur nō ta/
men cogetur ad illam reddendam: ad hoc. ꝭ. de ap. ſu/
per eo. j. reddat ergo pape legato vel ſuo ſuperiori. vt
quo ad illam ſtemus antiquo iuri.
g ¶ Cuiuſlibet. Comprehendere vult etiaꝫ codicillos:
et vide quod ſcripſi eo. ti. ſuper rubrica.
h ¶ Quod vtiqꝫ. Interpoſitio: que tamē habebatur
eo. titu. c. ij. lib. vj. et de clauſtralibus loquiꝫ: vt ibi no/
ta. i ¶ Obtenta. Reprobatum videtur quod diſpu
tando ſoluerat dominus meus in hoc caſu tacitam li/
centiam ſuperioris ſufficere: quod vide in mercu. eo. ti.
ſub littera. g. alias ſub littera. s. Sed dubitatur: nun/ Queſtio
quid ſuperior qui religioſe dedit licentiam ſuſcipiendi
hoc executiōis officium poſſit licētiam reuocare re non
integra: vt fortior ſit queſtio: et videtur quod reuocari
non poſſit: cum ſit aſtrictus rationi reddende vt hic. et
qui ſemel ſuſcepit exequi cogitur. eo. ti. Johannes. pu/
to ꝙ male facit ſine cauſa reuocando: non tamē credo
ꝙ ſubditus reſiſtere poſſit cum velle non habeat: et op
time facit. xxxiij. q. v. manifeſtum. tūc ergo perficiet ex
ecutionem collega: ſi quem habet: vel his de quo teſta/
tor puidit vel ep̄s: qđ dic vt eo. ti. c. ij. lib. vj. et vbi no/
ta. in glo. penulti. k ¶ Suſcipere. Fratres minores
non licentiantur hodie ad hec officia: nec illa ſuſcipiūt
quod dic vt. ꝭ. de verbo. ſigni. exiui. §. proinde. ver. item
ꝙ cum executiones. ꝛ. §. cupientes. ver. verum etiam.
l ¶ Materiam. Concor. de vſur. c. j. lib. vj. Jo. an.
m ¶ Tales ſcilicet religioſi etiam exempti. et per hoc
puto ꝙ in ſecularibus exemptis non habeat locuꝫ qđ
hic dicitur: et licet ſubſit eadem ratio: ſatis eſt tamen
ꝙ eorum priuilegiis cōſtitutio iſta non derogat. ꝛ fuit
forte impulſiua ratio: quia religioſi plus delinquebant
in his: eſt ſimile. ꝭ. de cenſi. c. j. de priuile. c. j. ꝛ de pe. cu
pientes. poſt princi. de ſenten. excom. c. j. de deci. c. j. et
vide quod nota. in. j. glo.
n ¶ Locorum ordinariis. Non dicit dioceſanis: et
facit quod ibi ſcripſi. eo. titu. Johannes. ſuper. verſi.
dioceſanum. o ¶ Reddere. Rationē teneantur
quod ſequitur: concor. ꝭ. de religi. do. quia ꝯtingit. §. illi